

Kontrolní výbor

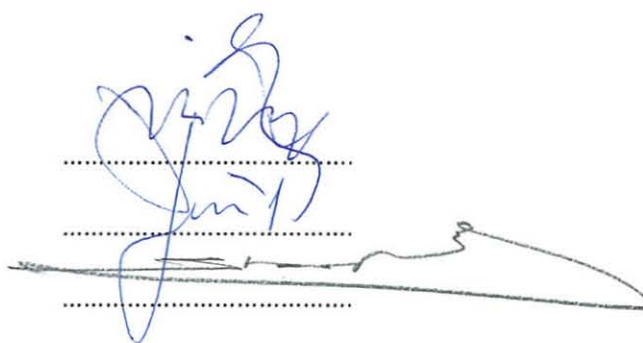
Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR

**Zpráva skupiny poslanců na základě
usnesení kontrolního výboru č. 311**

Jaroslav Fiala

Libor Ježek

Václav Snopek

The image shows three handwritten signatures in blue ink, each positioned above a horizontal dotted line. The signatures are written in a cursive style. The top signature is the most prominent and appears to be 'Jaroslav Fiala'. The middle signature is smaller and appears to be 'Libor Ježek'. The bottom signature is the longest and most stylized, appearing to be 'Václav Snopek'. The signatures are written over the dotted lines, which are used as guides for the placement of the text.

Praha, 22. 5. 2009

Usnesením kontrolního výboru č. 311 ze dne 15. 4. 2009 k návrhu státního závěrečného účtu České republiky za rok 2008, kapitola 381 – Nejvyšší kontrolní úřad byla pověřena pracovní skupina poslanců ve složení: Jaroslav Fiala, Libor Ježek, Václav Snopek, aby v součinnosti s nejstarším členem Kolegia NKÚ ověřili skutečnosti uvedené v usnesení Kolegia NKÚ č. 6/V/2009 ze dne 11. 3. 2009.

Pracovní skupina požádala dopisem ze dne 24. 4. 2009 prezidenta NKÚ o poskytnutí dokladů specifikovaných v příloze dopisu (viz příloha č. 1). O další doklady požádala dopisem ze dne 12. 5. 2009 (viz příloha č. 2).

Požadované doklady byly s výjimkou bodů 13 a 16 (viz příloha č. 1) předloženy, doklady dodatečně požadované (viz příloha č. 2) do 22. 5. 2009 předloženy nebyly.

Na základě ověření skutečností z předložených dokladů dospěla skupina poslanců k následujícím závěrům:

Závěrečný účet kapitoly 381 – Nejvyšší kontrolní úřad za rok 2008 byl předán členům Kolegia NKÚ k připomínkám dne 16. 2. 2009. K uplatnění připomínek byly 4 dny (do 20. 2. 2009). Písemné připomínky uplatnilo devět členů Kolegia NKÚ. Vypořádání připomínek bylo součástí materiálu předloženého prezidentem NKÚ k projednání na V. zasedání Kolegia NKÚ dne 5. 3. 2009. Po diskusi (11 členů z 12 přítomných) k předloženému návrhu závěrečného účtu kapitoly 381 bylo projednávání přerušeno, po doplnění materiálu pokračovalo dne 11. 3. 2009. Po další diskusi **bylo usnesení č. 6/V/2009 s konstatováním výhrad přijato 13 hlasy pro, 2 hlasy proti.**

Usnesením č. 6/V/2009 Kolegium NKÚ **schválilo** závěrečný účet kapitoly 381 – Nejvyšší kontrolní úřad za rok 2008 **a konstatovalo:**

1. *Snížení počtu územních pracovišť na méně než polovinu nepřineslo ekonomický efekt, došlo k výraznému zvýšení celkového nájemného za užívané prostory.*
2. *Nehospodárné hospodaření s majetkem státu (byty) – (2a) a s peněžními prostředky (nájemné – (2b), umělecká díla – (2c)).*
3. *Rostou neúměrně průměrné běžné výdaje na jednoho zaměstnance při klesajícím počtu zaměstnanců, zejména kontrolorů.*
4. *Rozpočtová opatření mění účelovost schválených prostředků rozpočtu.*

Ad 1) Problematika územních pracovišť:

NKÚ měl do roku 2006 kromě ústředí v Praze celkem 19 územních pracovišť umístěných v objektech ve vlastnictví státu (jedenáct objektů) nebo v objektech, které byly pronajímány od nestátních subjektů. Za nájemné v roce 2006 vydal NKÚ 3.007 tis. Kč (v ZÚ za rok 2006, str. 7).

Po organizační změně provedené ke dni 1. 7. 2007 (schválena prezidentem NKÚ 26. 6. 2007), **kteřou Kolegium NKÚ nedoporučilo**, byl počet územních pracovišť snížen na devět (v tabulce jsou vyznačena tučně). K 31. 12. 2007 vydal NKÚ na jejich nájemné 2.792 tis. Kč.

V roce 2008 byl shodný počet územních pracovišť – devět, avšak na nájemné NKÚ vynaložil již 8.030,26 tis. Kč (v ZÚ za rok 2008, str. 12 uvedeno 7.091,26 tis. Kč). Pracoviště v Plzni, Českých Budějovicích, Olomouci a nově zřízené pracoviště v Jihlavě byla umístěna do nově pronajatých prostor od nestátních subjektů (ve vlastnictví obchodních společností nebo fyzických osob).

Pracoviště	Rok 2006		Rok 2007		Rok 2008	
	Výdaje v Kč	Počet	Výdaje v Kč	Počet	Výdaje v Kč	Počet
		zaměstnanců k 31. 12.		zaměstnanců k 31. 12.		zaměstnanců k 31. 12.
Mladá Boleslav	12 000 ¹⁾	10	6 000 ¹⁾	0	0	0
Beroun	0	10	0	0	0	0
Kutná Hora	0	9	0	0	0	0
Liberec	343 641	10	262 971	11	277 257	11
Ústí nad Labem	322 852	9	180 730	21	46 485 ²⁾	17
Most	318 620	11	159 310	0	0	0
Sokolov	9 400 ¹⁾	9	4 800 ¹⁾	0	0	0
Plzeň	154 563	16	95 813	25	2 054 840	19
České Budějovice	0	11	4 140 ¹⁾	22	2 027 088	18
Strakonice	8 280 ¹⁾	9	4 140 ¹⁾	0	0	0
Tábor	0	8	0	0	0	0
Pardubice	27 704 ¹⁾	9	12 721 ¹⁾	0	0	0
Hradec Králové	14 280 ¹⁾	10	29 869 ¹⁾	16	36 652 ¹⁾	15
Jihlava	0	0	238 416	9	1 327 745	12
Brno	616 104	17	627 948	21	631 896	19
Třebíč	0	8	0	0	0	0
Zlín	511 553	9	236 082	0	0	0
Ostrava	437 981	17	427 846	16	465 600	12
Šumperk	0	5	0	0	0	0
Olomouc	229 731	12	501 223 ³⁾	25	1 162 697	15
Celkem	3 006 709	199	2 792 009	159	8 030 260	138

Pozn. 1) Nájemné za garážování služebních vozidel, užívané prostory bez nájemného

2) Z toho nájemné za úz.odbor Most 25 065 Kč, za garážování sl.vozidel 21 420 Kč

3) Z toho nájemného za úz.odbor Zlín 270 669 Kč, za úz.odbor Olomouc 230 554 Kč

V Olomouci NKÚ vybral pro nové umístění pracoviště objekt k bydlení ve vlastnictví fyzické osoby v ulici Grégrova 302/9, který byl po stavebních úpravách vyžádaných NKÚ upraven na administrativní prostory. Náklady ve výši 798 tis. Kč hradí NKÚ pronajimateli zvýšeným nájemným po dobu 12 měsíců. Nájemné tak do 30. 6. 2009 činí 156.500 Kč měsíčně, poté 90.000 Kč měsíčně. Nájem je sjednán od 1. 7. 2008 na dobu pěti let. **Nájemné za nové**

prostory za druhé pololetí 2008 činilo 939 tis. Kč. Za původní prostory činilo roční nájemné 230.554 Kč.

V Plzni byly vybrány nově vybudované prostory v administrativně-obchodním centru „Avalon Business Center“, které vzniklo přebudováním tiskáren Typos. Vlastníkem je Plzeň City Center, s.r.o., vlastněná společnostmi Expandia Holding N.V, Amsterdam (Nizozemsko) – 97 % a The ACRED Group, s.r.o., Praha – 3 %. Obchodní podíly jsou zastaveny ve prospěch Raiffeisenbank, a.s., až do výše 390.500.000 Kč. **Nájemné za rok 2008 činilo 2.054.840 Kč, za původní prostory činilo roční nájemné 95.813 Kč.**

V Českých Budějovicích byly vybrány nově vybudované prostory v administrativně-obchodním centru „IGY“ v ulici Pražská tř. 1247/24, které vzniklo přebudováním skladů Státní správy hmotných rezerv. Vlastníkem je IGY České Budějovice, s.r.o., vlastněná společností GENERAL ELECTRIC CAPITAL CORPORATION, Fairfield (USA). **Nájemné za rok 2008 činilo 2.027.088 Kč, původní prostory byly ve vlastnictví státu bez nájemného.**

Pro nově zřízené pracoviště NKÚ v Jihlavě byly vybrány nově vybudované prostory v objektu v ulici Žižkova 98. Vlastníkem jsou fyzické osoby. **Nájemné za rok 2008 činilo 1.327.745 Kč. Původní pracoviště v Třebíči bylo v objektu ve vlastnictví státu bez nájemného.** (Poznámka: usnesením vlády ze dne 24. 5. 2006 č. 622 byla schválena změna příslušnosti hospodařit s objektem Sokolská 187/3, Třebíč, z ÚZSVM na NKÚ. Jednalo se o objekt plně pokrývající potřeby pracoviště NKÚ v Třebíči. Prezident NKÚ převod odmítl realizovat).

Závěr, porušení právních předpisů:

NKÚ nepostupoval nejhospodárnějším způsobem. Snížení počtu územních pracovišť na méně než polovinu nepřineslo ekonomický efekt, naopak došlo k výraznému zvýšení celkového nájemného za užívané prostory.

V rámci stěhování byla územní pracoviště Plzeň, České Budějovice, Olomouc i Jihlava přestěhována do objektů ve vlastnictví obchodních společností a fyzických osob. To vedlo k razantnímu nárůstu výdajů NKÚ (např. v Plzni došlo k dvacetinásobnému nárůstu ročního nájemného). NKÚ nedoložil důvody ani ekonomické zdůvodnění, přičemž převažujícím trendem je přesun do objektů ve vlastnictví soukromých osob. Takový postup je v rozporu s obecnou povinností organizační složky státu plnit své úkoly nejhospodárnějším způsobem dle zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla). Žádná z výše uvedených redislokací nebyla příslušným orgánem ve smyslu usnesení vlády ze dne 1.2.2006 č. 107 schválena. NKÚ proto postupoval v rozporu s citovaným usnesením vlády, které upravuje zásady dislokace státních orgánů. (V bodě 2 přílohy č. 1 je stanoveno, že pod pojmem „státní orgány“ se rozumí všechny organizační složky státu a státní organizace, pokud dále není stanoveno

jinak. Negativní výčet státních orgánů je vymezen v bodě 3 a 4, NKÚ zde není uveden.)
Současně prezident NKÚ odmítl plnit interní akty vlády zabezpečující dislokaci zaměstnanců NKÚ v majetku státu.

Ad 2a) Problematika bytů užívaných NKÚ:

Ke dni 31. 12. 2008 užíval NKÚ 12 bytových jednotek ve vlastnictví státu, šest bytových jednotek ve vlastnictví nestátních subjektů. Z bytů ve vlastnictví státu byly dva byty neobsazeny (v ulici U Zeleného ptáka 1160, Praha 4, o velikosti 3+KK, výměra 84,15 m², naposledy užívaný bývalým viceprezidentem NKÚ, který vykonával funkci do 10. 9. 2007, a v ulici Jana Růžičky 1162, Praha 4, o velikosti 3+KK, výměra 86,54m², naposledy užívaný bývalým členem NKÚ, který vykonával funkci do 20. 9. 2008, byt uvolněn 18. 12. 2008).

Zbývajících deset bytových jednotek ve vlastnictví státu, k nimž má NKÚ příslušnost hospodařit, užívali členové NKÚ. Z bytových jednotek ve vlastnictví nestátních subjektů pronajatých NKÚ užíval dvě bytové jednotky prezident NKÚ, jednu bytovou jednotku viceprezident NKÚ a tři bytové jednotky zaměstnanci NKÚ.

Od 13. 11. 2008 vykonává funkci viceprezidenta NKÚ Miloslav Kala, který má ze zákona č. 236/1995 Sb. nárok na užívání přiměřeně vybaveného bytu. Přestože v roce 2008 měl NKÚ k dispozici volný byt po bývalém viceprezidentovi, uzavřel nájemní smlouvu na byt, jehož vlastníkem je zahraniční fyzická osoba a NKÚ hradí nájemné ve výši 24.000 Kč měsíčně. Dne 22. 12. 2008 uzavřel NKÚ smlouvu o užívání tohoto bytu s Miloslavem Kalou. Do doby uzavření nájemní smlouvy zajišťoval NKÚ ubytování viceprezidenta NKÚ v hotelu, za které zaplatil celkem 22.854 Kč. Za volný byt přitom NKÚ uhradil v roce 2008 výdaje ve výši 50.000 Kč.

Uvedený postup NKÚ lze označit jako nevhodný, tj. porušující povinnosti stanovené zákonem č. 218/2000 Sb., rozpočtová pravidla. Dle § 45 odst. 2 citovaného zákona: „Organizační složka státu je povinna dbát, aby plnila určené úkoly nejvhodnějším způsobem...“.

Současně NKÚ svým postupem porušil základní povinnosti při hospodaření s majetkem státu, které jsou vymezeny v 14 odst. 1 zákona č. 219/2000 Sb., v platném znění. Dle citovaného ustanovení „Majetek musí být využíván účelně a hospodárně k plnění funkcí státu a k výkonu stanovených činností;...“

Dále bylo zjištěno:

Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových (ÚZSVM) disponuje s byty ve vlastnictví státu. ÚZSVM nabývá do vlastnictví státu byty v rámci agendy tzv. odúmrť. Na dotaz

viceprezidenta NKÚ ze dne 15. 3. 2009 ÚZSVM bezprostředně reagoval nabídkou tří volných bytů pro využití NKÚ a nabídka bude pravidelně aktualizována.

Z výše uvedeného není zřejmé, proč:

NKÚ nepožádal již v předchozím období ÚZSVM o zasílání nabídek volných bytů ve vlastnictví státu,

NKÚ uzavřel s jinými soukromými vlastníky smlouvy o nájmu bytů pro tři zaměstnance, kteří nemají na užívání bytu zákonný nárok.

Podle § 24 zákona č. 236/1995 Sb. náleží prezidentovi NKÚ naturální plnění - užívání přiměřeně vybaveného bytu, bez nároku na úhradu výdajů spojených s užíváním bytu.

Prezident NKÚ užívá dvě bytové jednotky a dvě garážová stání, které vlastní fyzická osoba v domě č.p. 2526 v k.ú Vinohrady, Praha 3. Nájemní smlouva byla uzavřena dne 19. 1. 2007 na:

- bytovou jednotku č. 2526/531 o výměře užitkové plochy 157,60 m², celková plocha včetně terasy činí nejméně 260 m²,
- bytovou jednotku č. 2526/532 o výměře užitkové plochy 54,20 m², celková plocha včetně terasy činí nejméně 155 m²,
- dvě parkovací stání v podzemních garážích v domě,
- zařízení bytu dle seznamu.

Nájem se dle této smlouvy sjednává výhradně pro účely bydlení prezidenta, viceprezidenta, člena nebo zaměstnance NKÚ a členů jejich domácnosti, nájem byl sjednán na dobu určitou od 1. 2. 2007 do 31. 1. 2009, nájemce je oprávněn dobu nájmu jednostranně prodloužit, nejvýše však o 36 měsíců.

Výše měsíčního nájemného je uvedena v následující tabulce:

	Kč bez DPH	DPH	Kč vč. DPH
Nájemné za bytové prostory	70.000,-	0	70.000,-
Nájemné za parkovací stání	5.000,-	950,-	5.950,-
Celkem	75.000,-	950,-	75.950,-

NKÚ nedoložil vyúčtování úhrad výdajů spojených s užíváním bytů (viz příloha č. 1 bod 8). Dne 30. 1. 2009 byl uzavřen dodatek č. 1 k nájemní smlouvě ze dne 19. 1. 2007, v němž je uvedeno: „Nájem se uzavírá na dobu určitou, která končí 31. 1. 2013 nebo okamžikem ukončení výkonu funkce prezidenta Nejvyššího kontrolního úřadu panem Františkem Dohnalem, pro kterého je byt určen, a to podle toho, která událost nastane dříve.“

Závěr, porušení právních předpisů:

NKÚ tím, že prezident NKÚ užívá dvě bytové jednotky a dvě garážová stání porušil zákon č. 236/1995 Sb., o platu a dalších náležitostech spojených s výkonem funkce představitelů státní moci a některých státních orgánů a soudců a poslanců Evropského parlamentu, § 24 odst. 1, kde je mj. uvedeno: „Prezidentu... Nejvyššího kontrolního úřadu náleží naturální plnění podle § 6 odst.1 písm. d) bez nároku na úhradu výdajů spojených s užíváním bytu“, přičemž dle § 6 odst.1 písm. d), jde o nárok na užívání přiměřeně vybaveného bytu (nikoli bytů).

NKÚ uzavřel dne 19. 1. 2007 smlouvu o nájmu dvou bytových jednotek a dvou garážových stání, dle níž nájemné za dobu nájmu představovalo budoucí plnění ve výši 1.800.000 Kč bez DPH. NKÚ dle této smlouvy byl oprávněn dobu nájmu jednostranně prodloužit až o 36 měsíců, což představuje budoucí plnění ve výši 4.500.000 Kč bez DPH. Dodatkem č. 1 ze dne 30. 1. 2009 byla prodloužena doba nájmu do 31. 1. 2013, což fakticky představuje celkové plnění 5.400.000 Kč bez DPH. Výkon funkce prezidenta NKÚ Františka Dohnala končí řádně 4. 11. 2014.

Vzhledem ke skutečnosti, že NKÚ nedoložil např. porovnání cen nájmu bytů různých velikostí, zdůvodnění potřebnosti dvou bytových jednotek o užitkové ploše celkem více než 200 m², odůvodnění jedné z nejdražších lokalit města, NKÚ neprokázal, že v případě nájmu dvou bytových jednotek pro prezidenta NKÚ postupoval hospodárně. Tím porušil § 45 odst. 2 zákona č. 218/2000 Sb., rozpočtová pravidla a rovněž § 24 zákona č. 236/1995 Sb., o platu představitelů státní moci v platném znění.

Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, § 43 uvádí: „Účastníci jsou povinni dbát, aby při úpravě smluvních vztahů bylo odstraněno vše, co by mohlo vést ke vzniku rozporů.“ **Uvedené ustanovení NKÚ porušil tím, že uzavřel dodatek č. 1 ze dne 30. 1. 2009, dle něhož se nájem bytů váže pouze na osobu prezidenta NKÚ Františka Dohnala, který je v rozporu s čl. II. Nájemní smlouvy ze dne 19. 1. 2007, v němž je uvedeno: „Nájem se sjednává výhradně pro účely bydlení prezidenta, viceprezidenta, člena nebo zaměstnance NKÚ a členů jejich domácnosti.“ Rozpor spočívá ve skutečnosti, že uvedený článek nebyl dodatkem zrušen.**

Ad 2b) Problematika nájmu budovy TOKOVO, Jankovcova 2, Praha 7:

Jak vyplývá z materiálu „Dislokace NKÚ“ ze dne 7. 3. 2006 byly hlavními důvody redislokace NKÚ z budovy Jankovcova 63:

1. Očekávané změny v působnosti NKÚ (rozšíření kontrolní působnosti na veřejné rozpočty – samosprávy) a s tím očekávaná potřeba navýšení počtu zaměstnanců.
2. Nevyhovující technický stav budovy.

ad 1. Rozšíření působnosti NKÚ nebylo dosud legislativně řešeno, existuje předpoklad určitých úprav působnosti NKÚ v souvislosti s budováním státní pokladny ČR a změnou výkaznictví od roku 2010. Na NKÚ však nebyl zpracován žádný materiál, který by variantně řešil potřebu navýšení systemizovaných míst.

ad 2. Nebyla předložena zpráva nebo posudek dokládající havarijní stav budovy Jankovcova 63, ani nebyl doložen výskyt zdravotně závadných materiálů v opláštění - azbest. Budovu převzalo pro své potřeby MŠMT. (Dle neověřených informací nebyl výskyt azbestu v plášti budovy potvrzen).

Předpoklad, že projekt výstavby nového sídla NKÚ bude zastaven, není v materiálu obsažen. Naopak **zdůvodnění a hodnocení nájmu kancelářských prostor vychází z dočasnosti nájmu do doby ukončení výstavby nového sídla.**

Podle údajů závěrečného účtu NKÚ za rok 2008 činí nájemné za užívání prostor v budově TOKOVO 77.592.000 Kč. To představuje nájemné na jednoho zaměstnance (při systemizovaném počtu 343 zaměstnanců v Praze) 226.000 Kč. V roce 2008 činilo nájemné na jednoho zaměstnance 244.000 Kč (podle stavu zaměstnanců a představitelů NKÚ k 31.12.2008 v Praze). Podle informací vládní dislokační komise je v Praze v nestátních objektech dislokováno více než 7 tisíc zaměstnanců a roční nájemné představuje celkem 300 mil. Kč, tj. průměrně 43.000 Kč na jednoho zaměstnance. **Průměrné nájemné na jednoho zaměstnance je u NKÚ oproti průměru ostatních státních institucí více než pětkrát vyšší. Pro porovnání: NKÚ do začátku roku 2007 sám užíval prostory v Praze-Karlíně za nájemné 93.380 Kč za rok na jednoho zaměstnance.**

V materiálu „Dislokace NKÚ“ je vyčíslena celková potřeba pro kanceláře a ostatní plochy na systemizovaný stav zaměstnanců (343) v rozpětí 6.800 až 7.900 m². V současné době NKÚ užívá 10.200 m², přestože počet zaměstnanců v útvech dislokováných v Praze dlouhodobě nedosahuje systemizovaného počtu. Na jednoho zaměstnance tak připadá 32 m² užívané plochy (podle stavu 318 zaměstnanců a představitelů NKÚ k 31.12.2008). Dle údajů Vládní dislokační komise činí v Praze u státních institucí průměrná plocha na jednoho zaměstnance 15,5 m².

Za účelem eliminace nájemních vztahů se složky státu běžně obrací s žádostmi o součinnost, tj. poskytnutí prostor pro dislokaci svých zaměstnanců nebo zařazení do databáze žadatelů o poskytnutí prostor v majetku státu, na Vládní dislokační komisi. **Není známo proč tak NKÚ neučinil.**

V současné době lze dle nabídky na trhu nemovitostí zakoupit novostavbu s kancelářskou plochou 8.400 m² za cca 630 mil. Kč. vč. parkovacích míst. Pořizovací cena budovy, jejíž výstavbu NKÚ plánoval, byla předpokládána včetně pozemku cca 840 mil. Kč. V současné době s přihlédnutím k nabídce na trhu lze očekávat pořizovací náklady nové budovy s dostatečnou kapacitou v relaci 500 – 600 mil. Kč. **Doba návratnosti takové investice by v porovnání s nájemným v budově TOKOVO nepřesáhla 10 let.** Pokud by NKÚ reflektoval průměrnou plochu na zaměstnance u ostatních státních institucí, tj. cca 16m², byla by doba návratnosti až o polovinu nižší.

Dne 26. 2. 2009 rozhodl prezident NKÚ o nepotřebnosti pozemku parcelní číslo 708/4 v k.ú. Praha-Holešovice. NKÚ pozemek zakoupil v roce 2004 pro výstavbu nového sídla. Paradoxně i přes skutečnost, že bylo vydáno územní rozhodnutí o umístění stavby, které na pozemku parc. č. 708/4 umísťuje stavby dvou administrativních budov, je **dotčený pozemek pro NKÚ v roce 2009 nepotřebný.** Za nepotřebný majetek se podle § 14 odst. 7 zákona č. 219/2000 Sb., o majetku státu, v platném znění, považuje zejména:

- majetek, který přesahuje potřeby příslušné organizační složky,
- majetek, na jehož ponechání státu přestal být veřejný zájem,
- věci, které pro ztrátu, popřípadě zastarání svých technických a funkčních vlastností nebo pro nepřiměřenou nákladnost provozu nemohou sloužit svému účelu.

V případě pozemku nenastal pro NKÚ žádný ze zákonných důvodů.

Za pozemek parcelní číslo 708/4 v k.ú. Praha-Holešovice NKÚ uhradil 83.910.000 Kč (účetní hodnota v evidenci NKÚ je 94.828.000 Kč). Kromě výdajů na zakoupení pozemku **uhradil NKÚ v souvislosti s přípravou výstavby v roce 2004 a 2005 celkem 13.861.000 Kč** za územní rozhodnutí, studie, posudky a kompletační služby.

Dále je nutno upozornit, že v souvislosti s rozhodnutím o redislokaci do budovy TOKOVO (které učinil prezident NKÚ) hradí NKÚ smluvní závazky za užívání nebytových prostor, přestože tyto prostory počátkem roku 2007 NKÚ opustil a dále je nevyužívá. Jedná se o nebytové prostory v Paláci Karlín, Thámova 11, Praha 8. Pronajímateli hradí NKÚ na základě smlouvy nájemné a služby až do 31. 12. 2009. **NKÚ tak neúčelně vynaložil a do konce roku 2009 celkem vynaloží 7.245.000 Kč.**

Na jednání Vládní dislokační komise konané dne 9. dubna 2009 projevil o pozemek parcelní číslo 708/4 v k.ú. Praha-Holešovice, zájem několik státních institucí. Důvodem je eminentní **snaha vedoucích zaměstnanců dotčených složek státu v co největší míře redukovat nájemné, tj. přemístit zaměstnance z nájmu do majetku státu.** Úsilí je ovšem ovlivněno skutečností, že na území hlavního města Prahy je v majetku státu nedostatek nejen

kancelářské plochy, ale i pozemků vhodných pro výstavbu administrativních budov. I z tohoto pohledu se postup NKÚ jeví jako nevhodný.

Dle zápisu ze zasedání Kolegia NKÚ ze dne 1. 4. 2009 prezident NKÚ informoval, že dislokace NKÚ v pronajatých prostorách je podle jeho názoru přijatelnou variantou i v budoucnu. (V rozhodnutí o nepotřebnosti pozemku parcelní číslo 708/4 v k.ú. Praha-Holešovice, které podepsal prezident NKÚ, je uvedeno: „**Na základě provedeného vyhodnocení bylo ověřeno stávající řešení nového sídla pronájem částí budovy jako dlouhodobě efektivní**“.
Příslušné vyhodnocení nebylo předloženo.)

Vlastnické právo k budově TOKOVO vykonává Office Star Three, spol.s r.o., vlastněná společností TENACITY LIMITED, Nikósie (Kyperská republika).

NKÚ a pronajímatel budovy TOKOVO Office Star Three, spol. s r. o., uzavřely dne 1. 8. 2008 dohodu o realizaci stavebních úprav v této budově. Stavební úpravy se týkaly 5. a 16. nadzemního podlaží. V 5. podlaží se jednalo o rozšíření kancelářských prostor a vytvoření skladu. V 16. podlaží se jednalo o vybourání příčky a spojení dvou kanceláří. **Dodavatel za tyto úpravy vyfakturoval NKÚ celkem 737.000 Kč.** V 16. podlaží byla provedena ze strany NKÚ úprava, přestože kanceláře byly více než rok neobsazeny. **Prostředky na tuto úpravu byly vynaloženy neúčelně.**

NKÚ technicky zhodnotil majetek pronajímatele. V uzavřené dohodě v bodě 3 je uvedeno, že se pronajímatel nezavázal k úhradě vynaložených nákladů na toto technické zhodnocení. V tomto bodě je dále uvedeno, že **finanční vyrovnání bude mezi nájemcem a pronajímatelem řešeno v okamžiku skončení nájmu.** Není zde však uveden žádný způsob a mechanismus výpočtu finančního vyrovnání po skončení nájmu.

NKÚ zajišťuje běžný úklid pronajatých prostor v budově TOKOVO úklidovou firmou nestandardně měsíčními objednávkami. Jedná se o službu, kterou bude nepochybně zajišťovat po dobu trvání nájemní smlouvy, tj. nejméně pět let. V roce 2008 uhradil NKÚ za tento běžný úklid 2.367.187 Kč. V souvislosti se zajišťováním této služby **nebyly předloženy žádné doklady o provedení zadávacího řízení podle zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách.** To bylo zdůvodněno tím, že cena zakázky v jednom účetním období (12 měsíců) nepřesáhla limit 2 mil. Kč stanovený uvedeným zákonem pro zakázku malého rozsahu.

NKÚ zakázku v rozporu s § 13 zákona č. 137/2006 Sb. rozdělil na běžný úklid kanceláří a tzv. službu dispozičního uklízeče, kterou se rozumí úklid skladů podle potřeby. Za běžný úklid kanceláří bylo v roce 2008 uhrazeno 1.999.950 Kč, k tomu 12.061 Kč za běžný úklid kancelářských ploch zprovozněných v říjnu 2008. Za tzv. dispoziční úklid hradil NKÚ měsíčně stejnou částku 29.598 Kč, tj. 355.176 Kč za rok. **V obou případech jde o službu stejného nebo obdobného charakteru a předpokládaná hodnota zakázky tak byla 2.355.126 Kč.**

Úklid měl být zadán podle zákona č. 137/2006 Sb. jako podlimitní veřejná zakázka minimálně ve zjednodušeném podlimitním řízení a na základě písemné smlouvy.

Závěr, porušení právních předpisů:

Podle ustanovení zákona č. 218/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech § 45 odst. 2 je každá organizační složka státu povinna plnit určené úkoly nejehospodárnějším způsobem a je její povinností použít rozpočtové prostředky pouze na krytí nezbytných potřeb. Prostředky za nájemné v budově TOKOVO jsou vynakládány nehospodárně, neboť přesahují více jak pětinasobně průměrnou výši nájemného na jednoho zaměstnance ve srovnání s jinými státními institucemi, které hradí nájemné v nestátních objektech na území hlavního města Prahy.

Rozhodnutím o nepotřebnosti pozemku a tedy i odstoupením od záměru výstavby nového sídla se staly vedle vlastního pozemku neúčelně a nehospodárně vynaloženými i prostředky ve výši nejméně 13.861.000 Kč, které NKÚ uhradil v souvislosti s přípravou stavby.

NKÚ dosud uhradil a do konce roku 2009 neúčelně a nehospodárně uhradí finanční prostředky celkem ve výši 7.245.000 Kč za nájemné a služby v Paláci Karlín, Praha 8, který již neužívá.

NKÚ nepostupuje hospodárně, neboť plocha najatých prostor v budově TOKOVO přesahuje reálné potřeby.

Rozdělením zakázky na běžný úklid kanceláří a tzv. službu dispozičního uklízeče byl porušen zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, konkrétně § 13 odst. 3. A při stanovení předpokládané hodnoty zakázky nebyl dodržen § 13 odst. 4 tohoto zákona.

Redislokace NKÚ do objektu TOKOVO nebyla příslušným orgánem ve smyslu usnesení vlády ze dne 1. 2. 2006 č. 107 schválena. NKÚ proto postupoval v rozporu s citovaným usnesením vlády. Současně nebyly předloženy podklady, z nichž by bylo zřejmé, jak a proč byl k přemístění vybrán objekt TOKOVO.

Smlouva o nájmu budovy TOKOVO nebyla posuzována, protože NKÚ ji označil za důvěrnou.

Ad 2c) Problematika hospodaření s peněžními prostředky (umělecká díla):

V závěrečném účtu kapitoly NKÚ za rok 2008 je uvedeno, že na pořízení uměleckých děl a výzdoby do reprezentativních prostor v novém sídle NKÚ bylo použito **4.278,70 tis. Kč**, z toho **jen 457,50 tis. Kč v rámci schválené rozpočtové položky**. Zbývající **3.821,20 tis. Kč** byly použity z prostředků rezervního fondu.

Podle inventurního soupisu **nebyla od vzniku NKÚ do roku 2007 pořizována žádná umělecká díla**. V roce 2007 bylo nakoupeno 8 litografií od jednoho autora (O. Kulhánek) za cenu celkem 188 tis. Kč.

V roce 2008 bylo nakoupeno dalších 18 uměleckých děl od pěti autorů v ceně celkem 4.783.900 Kč (v tom L. Vilhelmová 1.966.000 Kč, J. Sozanský 2.047.000 Kč, O. Kulhánek 480.000 Kč, V. Novák 265.500 Kč).

Závěr, porušení právních předpisů:

V roce 2008 byly prostředky na pořízení uměleckých děl čerpány ve výši cca 5 mil. Kč, z toho na výzdobu vstupního prostoru nového sídla bylo vynaloženo téměř 4,5 mil. Kč. Mělo jít o zakázku speciálně vytvořenou pro vstupní prostor v najaté budově sídla NKÚ. NKÚ nedoložil Požadavky a Rozhodnutí o nákupu (viz Příloha č. 1, bod 11).

Budovu užívá NKÚ pouze na základě nájemní smlouvy. Nájem je sjednán se soukromou právnickou osobou do roku 2011 s právem prodloužit nájem o tři roky.

Podle zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, § 45 odst. 2 je každá organizační složka státu povinna plnit určené úkoly nejehospodárnějším způsobem a je její povinností použít rozpočtové prostředky pouze na krytí nezbytných potřeb.

Prostředky vynaložené na nákup uvedených uměleckých děl je třeba označit za prostředky nehospodárně vynaložené.

Kromě toho, z průvodních dokladů týkajících se uměleckých děl je zřejmé, že nebyl dodržen zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole (na dokladech chybí podpisy hlavní účetní a schválil dne).

Ad 3) Problematika průměrných běžných výdajů na jednoho zaměstnance:

Podle závěrečného účtu kapitoly NKÚ za rok 2008 průměrné běžné výdaje na jednoho zaměstnance **v roce 2005 činily 827 tis. Kč**, v roce **2008 již dosáhly výše 1.201 tis. Kč**. Pro srovnání v roce 2008: Kancelář Veřejného ochránce práv 700 tis. Kč, Úřad pro ochranu osobních údajů 880 tis. Kč, Úřad pro ochranu hospodářské soutěže 890 tis. Kč.

V roce 2005 měl NKÚ celkem 518 zaměstnanců, z toho v kontrolní sekci 366. V roce 2008 celkem 441 zaměstnanců, v kontrolní sekci 311.

Na územních odborech bylo v roce 2005 celkem 200 zaměstnanců, v roce 2008 to bylo 138 zaměstnanců.

Závěr:

Průměrné běžné výdaje rostou zejména vzhledem k růstu výdajů na nájemné, které souvisí s rozhodnutím umístit sídlo NKÚ a územní pracoviště do nájmu. Otázkou zůstává, zda NKÚ je schopen řádně plnit své úkoly při neobsazení více než 50 míst kontrolorů.

Ad 4) Problematika rozpočtových opatření:

Ze závěrečného účtu kapitoly 381 - NKÚ za rok 2008 vyplývá, že bylo prostřednictvím osmi rozpočtových opatření provedeno celkem **69 změn rozpočtových položek v objemu téměř 47 mil. Kč**. Kromě toho z rezervního fondu byly převedeny další prostředky ve výši **téměř 17,5 mil. Kč**.

Podle zákona č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu, návrh rozpočtu kapitoly NKÚ a závěrečný účet NKÚ schvaluje Kolegium NKÚ. Rozpočtová opatření, která mění účelovost schválených prostředků nejsou Kolegiu NKÚ v průběhu roku předkládána ani na vědomí.

Podrobné zdůvodnění jednotlivých změn skupině poslanců předloženo nebylo. Předané doklady neobsahují informace, proč potřeba rozpočtové změny vznikla, proč nebyla kryta rozpočtovými prostředky ani naléhavost změny.

Dále není nijak doloženo, zda dochází k úspoře hospodárnějším provedením jiných úkolů nebo odsunutím nebo omezením jiného naléhavého úkolu, jak předpokládá zákon o rozpočtových pravidlech (§ 22, odst. 1, zákona č. 218/2000 Sb.).

Příklady provedených změn:

- RO č. 1/2008 převedeno z rezervního fondu do příjmů 4.306.800 Kč na pořízení uměleckých děl,
- RO č. 2/2008 zvýšena položka nájemné územních pracovišť o 4.067.000 Kč,
- RO č. 5/2008 znovu zvýšena položka nájemné územních pracovišť o 100.000 Kč, položka ostatní materiál o 1.650.000 Kč a položka ostatní služby o 750.000 Kč,
- RO č. 6/2008 nově zavedeny položky PR předměty (470.000 Kč), věcné dary (215.000 Kč), pohoštění tuzemské pro ředitelku odboru komunikace (75.000 Kč),
- RO č. 7/2008 položka DHDM navýšena o 880.000 Kč, předtím byla třikrát snížena celkem o 2.000.000 Kč (RO č.1, 2, 5),
- RO č. 2, 4, 6 a 7 zvýšena položka DHDM – ICT celkem o 4.750.000 Kč z původních 1.000.000 Kč.

Shrnutí:

1. **Více než 64 mil. Kč** bylo v průběhu roku 2008 určeno k použití na základě rozpočtových opatření.
2. V roce 2008 byly do rozpočtu zapojeny **prostředky rezervního fondu – více než 17 mil. Kč**, mimo jiné i k úhradě výdajů spojených s pořízením uměleckých děl ve výši 4.306.800 Kč.
3. Byly **zavedeny zcela nové položky**, které nebyly pro plnění úkolů nezbytné (PR předměty, věcné dary).
4. **Chybí řádné odůvodnění změn**, zejména u položek DHDM, ostatní služby. Např. položka DHDM byla koncem roku navýšena o 880.000 Kč, když byla předtím třikrát snížena celkem o 2.000.000 Kč. Obdobně položka DHDM-ICT byla v průběhu roku čtyřikrát měněna, na základě rozpočtových opatření došlo ke zvýšení celkem o 4.750.000 Kč.

Závěr, porušení právních předpisů:

Provedenými rozpočtovými opatřeními byly prostředky státního rozpočtu bez řádného zdůvodnění použity na jiný účel, než byly určeny schváleným rozpočtem.

V průvodní zprávě k závěrečnému účtu kapitoly NKÚ za rok 2008 nejsou provedená rozpočtová opatření komentována ani nejsou uvedeny důvody, které k úpravám vedly. Tento postup je v rozporu s požadavky stanovenými vyhláškou č. 419/2001 Sb., Příloha č. 1, Část první, Hlava II., Díl 1.

V některých případech (umělecká díla, PR předměty, věcné dary) byly prostředky státního rozpočtu použity k úhradám, které bezprostředně nesloužily k plnění úkolů NKÚ. Tento postup je v rozporu s § 45 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a NKÚ pravidelně ve svých kontrolních závěrech tuto praxi u kontrolovaných osob kritizuje.

Závěr

1. Na základě provedeného šetření lze konstatovat, že usnesení č. 6/V/2009 Kolegia NKÚ upozornilo na závažné skutečnosti týkající se hospodaření NKÚ.
2. NKÚ neprokázal, že postupuje nejehospodárnějším způsobem, jak mu ukládá zákon č. 218/2000 Sb., rozpočtová pravidla.
3. NKÚ neprokázal respektování zákonné zásady transparentnosti, rovného zacházení a zákazu diskriminace obsažených v zákoně č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách.
4. NKÚ opakovaně účelově upravoval rozsah zakázky ke snížení hodnoty zakázky pod 2 mil. Kč, čímž porušoval zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách.
5. NKÚ neprokázal nepotřebnost majetku, jak mu ukládá zákon č. 219/2000 Sb., o majetku státu.
6. NKÚ porušil zákon č. 236/1995 Sb., o platu představitelů státní moci.
7. NKÚ rovněž neprokázal, že finanční prostředky jsou vynakládány hospodárně, efektivně a účelně, jak vyplývá ze zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole.
8. NKÚ nerespektoval usnesení vlády ČR.

V Praze dne 24. 4. 2009

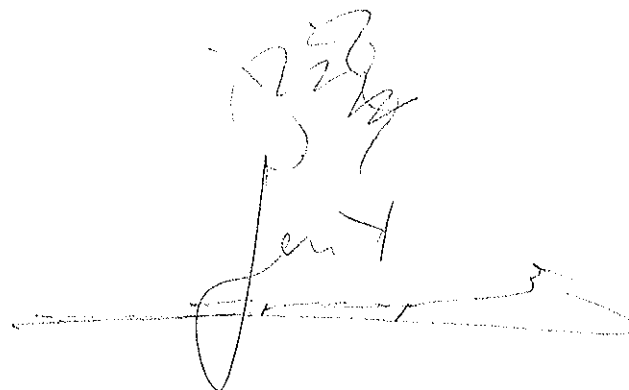
Vážený pane prezidente,

s odvoláním na usnesení kontrolního výboru Poslanecké sněmovny ze dne 15. 4. 2009
Vás zdvořile žádáme o poskytnutí dokladů specifikovaných v příloze.

Žádáme Vás, aby doklady byly předávány postupně k našim rukám, prostřednictvím
člena Úřadu Ing. Ladislava Zemana.

S pozdravem

Příloha: dle textu

A large, stylized handwritten signature in black ink, appearing to read 'Jent', is written over a horizontal line.

Vážený pan

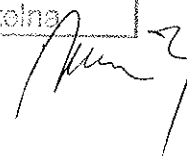
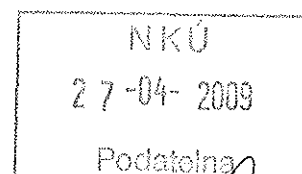
Ing. František Dohnal

prezident

Nejvyšší kontrolní úřad

Jankovcova 2

Praha 7

A handwritten signature in black ink, written over the bottom right corner of the stamp.

Příloha: Požadované doklady

- 1) Usnesení Kolegia NKÚ a výpis ze zápisu z jednání Kolegia NKÚ o závěrečném účtu kapitoly NKÚ za rok 2008.
- 2) Připomínkové řízení k návrhu závěrečného účtu kapitoly NKÚ za rok 2008.
- 3) Nájemné za jednotlivá územní pracoviště NKÚ v roce 2006, v roce 2007, v roce 2008 a počet pracovníků na jednotlivých územních pracovištích v roce 2006, v roce 2007, v roce 2008.
- 4) Vyhodnocení, kterým bylo ověřeno, že dosavadní užívané prostory územními pracovišti NKÚ jsou nevyhovující a že nájem jiných prostor, včetně stavebních úprav, je nejvýhodnější z posuzovaných variant.
- 5) Dokumentace zadávacího řízení a smlouva o nájmu prostor územních pracovišť NKÚ v Českých Budějovicích, v Plzni, v Olomouci, v Jihlavě, včetně příslušných příloh. V případě, že byla využita výjimka podle § 18 odst. 1 písm. g) zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, a zadávací řízení nebylo realizováno, jak bylo zajištěno, aby veřejné prostředky byly vynakládány hospodárně, efektivně a účelně.
- 6) Přehled bytů najatých NKÚ a ve vlastnictví státu užívaných NKÚ a jejich obsazení, výdaje na neobsazené byty.
- 7) Dokumentace na zadávací řízení a smlouva o nájmu bytu pro prezidenta NKÚ. V případě, že byla využita výjimka podle § 18 odst. 1 písm. g) zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, a zadávací řízení nebylo realizováno, jak bylo zajištěno, aby veřejné prostředky byly vynakládány hospodárně, efektivně a účelně.
- 8) Smlouva NKÚ s prezidentem NKÚ o užívání bytu, včetně provedených úhrad za služby spojené s užíváním bytu.
- 9) Výdaje za hotelové ubytování viceprezidenta NKÚ v Praze po nástupu do funkce.
- 10) Dohody o užívání služebních vozidel NKÚ k soukromým účelům, dohody o péči o tato služební vozidla, záznamy o provozu těchto služebních vozidel.
- 11) Inventurní soupis uměleckých předmětů k 31. 12. 2008 a za období let 2006 až 2008: požadavky a rozhodnutí o nákupu, objednávky, faktury.
- 12) Provedená rozpočtová opatření v roce 2008 a jejich zdůvodnění.
- 13) Rozhodnutí o opuštění budovy Jankovcova 63, posudek o hygienické závadnosti objektu.
- 14) Nájemní smlouva na užívání prostor v Praze – Karlíně, výdaje za tyto prostory po jejich opuštění NKÚ.
- 15) Dokumentace zadávacího řízení na nájem prostor Jankovcova 2. V případě, že byla využita výjimka podle § 18 odst. 1 písm. g) zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, a zadávací řízení nebylo realizováno, jak bylo zajištěno, aby veřejné prostředky byly vynakládány hospodárně, efektivně a účelně.
- 16) Smlouva o nájmu prostor v budově Jankovcova 2.
- 17) Technické zhodnocení provedené NKÚ v budově Jankovcova 2 v roce 2008.
- 18) Výdaje za ostatní služby a energie v budově Jankovcova 63 před jejím opuštěním a v budově Jankovcova 2.
- 19) Dokumentace zadávacího řízení na služby úklidových činností v budově Jankovcova 2.
- 20) Rozhodnutí o nepotřebnosti pozemku pro výstavbu nového sídla NKÚ, včetně „provedeného vyhodnocení“.
- 21) Vize dislokace sídla NKÚ.

V Praze dne 12. května 2009

Vážený pane prezidente,

s odvoláním na usnesení kontrolního výboru č. 311 ze dne 15. dubna 2009
Vás zdvořile žádáme o poskytnutí následujících dokladů:

- Rozhodnutí o nájmu bytů určených pro zaměstnance NKÚ R. Burketovou, Mgr. J. Brožu, Ing. S. Böhma, smlouvy o nájmu bytů s jejich vlastníky, smlouvy o užívání bytů uzavřené se zaměstnanci, úhrady zaměstnanců za užívání bytů;
- Pořízení služebního vozidla registrační značky 5A6 1485, datum pořízení, cena;
- Dohody o svěřeni motorového vozidla do užívání v souvislosti s výkonem povolání, provozní knihy, záznamy o provozu vozidel za rok 2008 služebních vozidel registrační značky 6A6 6664, registrační značky 6A6 2285.

S pozdravem

u. z. Bledík

Vážený pan
Ing. František Dohnal
prezident
Nejvyšší kontrolní úřad
Jankovcova 2
Praha 7